

Věc C-265/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

29. března 2019

Předkládající soud:

High Court (Irlande) (Irsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

11. ledna 2019

Žalobkyně/odvolatelka:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Žalovaní/odpůrci:

Phonographic Performance (Ireland) Ltd

Minister for Jobs Enterprise and Innovation

Irsko

Attorney General

THE HIGH COURT

[OMISSIS]

MEZI

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

ŽALOBKYNĚ

A

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE (IRELAND) LIMITED

MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION

IRELAND A THE ATTORNEY GENERAL

ŽALOVANÍ

**USNESENÍ O PODÁNÍ ŽÁDOSTI O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ
OTÁZCE SOUDNÍMU DVORU EVROPSKÉ UNIE**

Zkratky

„směrnice z roku 2006“	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem
„Římská úmluva“	Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových snímků [záznamů] a rozhlasových organizací
„Smlouva WPPT“	Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech z roku 1996
„autorský zákon z roku 2000“	Copyright and Related Rights Act 2000 (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících z roku 2000)

1. PŘEDKLÁDAJÍCÍ SOUD

1. Tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) podává High Court of Ireland (Vrchní soud v Irsku) (soudce Simons). [OMISSIS]

[OMISSIS]

3. PŘEDMĚT SPORU V PŮVODNÍM ŘÍZENÍ A RELEVANTNÍ SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

5. Výsledek sporu v původním řízení závisí na správném výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (dále jen „směrnice z roku 2006“). Předkládající soud se táže, do jaké míry, pokud vůbec, je přípustné vykládat směrnici z roku 2006 odkazem na pojem „národní režim či národní zacházení“

zakotvený v Římské úmluvě a ve Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech z roku 1996 (dále jen „Smlouva WPPT“).

6. Spor v původním řízení se týká výběru a distribuce licenčních poplatků, které se platí za hraní hudebních nahrávek na veřejnosti nebo jejich vysílání. Podle vnitrostátních právních předpisů je vlastník baru, nočního podniku nebo jakéhokoli jiného veřejného místa, který chce hrát hudební nahrávky, povinen zaplatit za tuto činnost licenční poplatek. Obdobně platí, že pokud si někdo přeje zahrnout zvukový záznam do vysílání nebo služeb kabelové televize, musí taktéž za tyto činnosti zaplatit licenční poplatek. Tato povinnost je v rámci vnitrostátního práva podrobně vyložena v zákoně o autorském právu a právech s ním souvisejících z roku 2000. Právní předpisy stanoví, že uživatel zaplatí jediný licenční poplatek licenčnímu orgánu zastupujícímu výrobce předmětného zvukového záznamu, ale že takto vybraná částka bude následně rozdělena mezi výrobce a výkonné umělce.
7. Žalobkyně zastupuje některé výkonné umělce, první žalovaná zastupuje některé výrobce, druhým žalovaným je Minister for Enterprise and Innovation (ministr pro podnikání a inovace, Irsko), třetím žalovaným irský stát a čtvrtým žalovaným Attorney General (nejvyšší státní zástupce, Irsko). Žalobkyně a žalovaní vedou spor ohledně výkladu a fungování dohody, která mezi nimi byla uzavřena. Řešení tohoto sporu vyžaduje výklad vnitrostátních právních předpisů, které musí být dále vykládány ve světle evropského práva.
8. Irské vnitrostátní právní předpisy používají pro výrobce a výkonné umělce rozdílná kritéria způsobilosti. Výrobci jako majiteli autorských práv vznikne právo podílet se na spravedlivé odměně, jakmile je zvukový záznam poprvé oprávněně zpřístupněn veřejnosti v irském státě nebo v některé zemi Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“). Výrobci rovněž svědčí tzv. pravidlo třiceti dnů. Naproti tomu výkonný umělec nemá právo podílet se na této spravedlivé odměně, ledaže by byl i) irským občanem nebo osobou, která má bydliště či pobyt v Irsku, nebo ii) osobou, která má bydliště či pobyt v některé zemi EHP. (Výkonný umělec splní předpoklady způsobilosti samostatně, pokud se předmětný výkon uskuteční v Irsku nebo v některé zemi EHP.)
9. Ústřední otázkou v původním řízení je, zda je v souladu s unijními právními předpisy, pokud jsou někteří výkonní umělci vyloučeni z možnosti podílet se na této spravedlivé odměně za situace, kdy výrobci téhož zvukového záznamu zaplacen bude. Skutečnost, že vnitrostátní právní předpisy stanoví pro osoby s bydlištěm a pobyt v EHP stejný právní režim jako pro irské státní příslušníky, znamená, že tyto právní předpisy neporušují obecnou zásadu zákazu diskriminace stanovenou unijním právem. Žalobkyně však namítá, že směrnicí z roku 2006 je nutno správně vykládat tak, že požaduje, aby bylo výkonnému umělci – bez ohledu na jeho bydliště nebo pobyt – přiznáno právo na podíl na spravedlivé odměně, pokud byl jeho výkon zachycen na zvukovém záznamu, který sám o sobě

podmínky pro přiznání ochrany splňuje. Podle této argumentace je nepřijatelné používat kritéria založená primárně na bydlišti nebo pobytu výkonného umělce.

10. Další otázkou je, zda je přístup dle vnitrostátních právních předpisů (za předpokladu, že se výklad směrnice z roku 2006 řídí ustanoveními Smlouvy WPPT) odůvodněný jako odpověď na výhradu vznesenou některými stranami podle článku 15 Smlouvy WPPT.

4. PŘÍSLUŠNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Vnitrostátní právní předpisy

11. Ustanovení § 37 odst. 1 Copyright and Related Rights Act 2000 (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících, dále jen „autorský zákon z roku 2000“), č. 28 z roku 2000, stanoví, že majitel autorského práva k dílu má výlučné právo provést sám nebo prostřednictvím jím zmocněných osob všechna nebo kterákoli z určitých specifikovaných jednání, včetně případného práva na zpřístupnění díla veřejnosti. Podle příslušné definice je „dílem“ i „zvukový záznam“. „Zvukový záznam“ je dle ustanovení § 2 definován jako zachycení zvuků nebo jejich vyjádření, z něhož je možné zvuky reprodukovat, bez ohledu na médium, na kterém je záznam zachycen, nebo způsob, jakým jsou zvuky reprodukovány. Ustanovení § 19 stanoví, že zvukový záznam nepoživá autorskoprávní ochrany, dokud není zvukový záznam poprvé zaznamenán.
12. V ustanovení § 38 je následně upravena licence vznikající za určitých okolností *ex lege*.
- „38. – (1) Bez ohledu na ustanovení § 37 platí, že pokud určitá osoba žádá o
- (a) hraní zvukového záznamu na veřejnosti nebo
 - (b) zahrnutí zvukového záznamu do vysílání nebo služeb kabelové televize,
- může tak učinit *ex lege*, pokud se tato osoba
- (i) zaváže platit licenčnímu orgánu poplatky za takové hraní či zahrnutí do vysílání nebo služeb kabelové televize a
 - (ii) splní požadavky tohoto ustanovení.
- (2) Využití práva na hraní zvukového záznamu na veřejnosti nebo zahrnutí zvukového záznamu do vysílání nebo služby kabelové televize je možné v případě, že daná osoba
- (a) oznámí každému dotčenému licenčnímu orgánu svůj záměr hrát zvukové záznamy na veřejnosti nebo zvukové záznamy zahrnout do vysílání nebo služeb kabelové televize,

- (b) vyrozumí každý z těchto orgánů o dni, kdy hodlá zahájit hraní zvukových záznamů na veřejnosti nebo zvukové záznamy zahrnout do vysílání nebo služeb kabelové televize,
 - (c) platí licenčnímu orgánu poplatky v intervalech nejméně 3 měsíce zpětně,
 - (d) splní veškeré přiměřené podmínky týkající se poplatků dle tohoto ustanovení, které jí budou případně příležitostně oznámeny licenčním orgánem, a
 - (e) vyhoví všem přiměřeným žádostem licenčního orgánu o poskytnutí informací, aby mu umožnil vypočítávat a spravovat poplatky dle tohoto ustanovení.“
- (3) Má se za to, že osoba, která splní podmínky uvedené v odst. 2, je ve stejném postavení, pokud jde o porušování autorských práv, jako kdyby tato osoba byla bývala v rozhodné době držitelem licence udělené majitelem dotčeného autorského práva.
- (4) Pokud se osoba, která hodlá hrát zvukové záznamy na veřejnosti nebo zahrnout zvukové záznamy do vysílání nebo služeb kabelové televize, a licenční orgán v přiměřené době nedohodnou na spravedlivé platbě dle odst. 2, budou ustanovení navrhované dohody předložena správci pro účely určení výše poplatku a podmínek placení.
- [...]“.
13. Ustanovení § 184 zakotvuje okolnosti, za kterých, mimo jiné, zvukový záznam splní podmínky pro přiznání autorskoprávní ochrany.
- „184. – (1) Literární, dramatické, hudební nebo umělecké dílo, zvukový záznam, film, typografické uspořádání zveřejněného vydání nebo původní databáze se stanou způsobilými předměty autorskoprávní ochrany, jakmile budou poprvé zpřístupněny veřejnosti v souladu s právními předpisy
- (a) ve Státě; nebo
 - (b) v kterékoli zemi, území, státu nebo oblasti, na něž se vztahuje příslušné ustanovení této části.
- (2) Pro účely tohoto ustanovení bude zpřístupnění díla veřejnosti v souladu s právními předpisy v jedné zemi, území, státu nebo oblasti považováno za první zpřístupnění díla veřejnosti v souladu s právními předpisy i v případě, že je toto dílo současně zpřístupněno veřejnosti v souladu s právními předpisy i na jiném místě; pro tyto účely se zpřístupnění díla veřejnosti na jiném místě v souladu s právními předpisy v průběhu předcházejících 30 dnů považuje za zpřístupnění současně.“

14. Pokud jde o výrobce, je účinkem těchto ustanovení to, že jedním z hlavních kritérií je místo prvního zveřejnění zvukového záznamu.
15. Výrobce může rovněž získat nárok na autorskoprávní ochranu na základě svého bydliště nebo pobytu v zemi Úmluvy. To je společný účinek ustanovení § 183 autorského zákona z roku 2000 a Copyright (Foreign Countries) Order 1996 [vyhláška o autorském právu (cizích zemí) z roku 1996] (S.I. č. 36 z roku 1996). Vyhláška zakotvuje autorskoprávní ochranu na základě vzájemnosti. Viz článek 9.

„9. Autorské právo ke zvukovému záznamu existující pouze na základě této vyhlášky nebude zahrnovat právo na spravedlivou odměnu dle ustanovení § 17 odst. 4 písm. b) zákona, ledaže toto právo nebo právo zakládající nárok na spravedlivou odměnu existuje v zemi, v níž byl zvukový záznam poprvé zveřejněn.“

16. Tato vyhláška platí i nadále na základě přechodných ustanovení autorského zákona z roku 2000. Viz ustanovení § 3 odst. 5 části 1 přílohy č. 1 autorského zákona z roku 2000.

„(5) Bez ohledu na zrušení zákona z roku 1963 platí, že jakékoli nařízení, pravidlo nebo vyhláška přijaté na základě zákona z roku 1963, které jsou platné a účinné bezprostředně před nabytím účinnosti části II tohoto zákona, zůstanou i nadále platné a účinné a budou po nabytí účinnosti uvedené části II považovány za přijaté dle odpovídajících ustanovení tohoto zákona.“

17. Kritéria způsobilosti pro výkonné umělce jsou upravena následujícím způsobem v části III, kapitole 9 autorského zákona z roku 2000.

„Kapitola 9

Způsobilost: výkony

287. V této části a v části IV se

„způsobilou zemí“ rozumí

- (a) Irsko,
- (b) jiný členský stát EHP nebo,
- (c) pokud tak stanoví vyhláška dle ustanovení § 289, země určená dle tohoto ustanovení;

„způsobilým jednotlivcem“ se rozumí občan nebo státní příslušník nebo jednatel, který má bydliště nebo obvyklý pobyt ve způsobilé zemi; a

„způsobilou osobou“ se rozumí irský občan nebo jednatel, který má bydliště nebo obvyklý pobyt ve Státě.

288. Výkon je způsobilým výkonem pro účely ustanovení této části a části IV, pokud je proveden způsobilým jednotlivcem nebo způsobilou osobou nebo je uskutečňován ve způsobilé zemi, území, státu nebo oblasti, a to v souladu s touto kapitolou.“

18. Jak vyplývá z výše uvedeného, aby ve vztahu k výkonu vzniklo právo na odměnu zakotvené v ustanovení § 208, pak buď i) musí existovat vazba mezi výkonným umělcem a způsobilou zemí, nebo ii) výkon sám se musel uskutečnit ve způsobilé zemi. Způsobilá země je definována tak, že zahrnuje Irsko a kteréhokoli členu Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“). Proto například platí, že pokud se určitý výkon uskuteční v nahrávacím studiu ve Francii, tj. pokud je místem výkonu země EHP, budou mít dotčení výkonní umělci nárok na odměnu ve vztahu k následnému užití tohoto zvukového záznamu bez ohledu na svou státní příslušnost, pobyt nebo bydliště. Pokud se však výkon uskuteční v zemi mimo EHP, například ve Spojených státech, budou mít výkonní umělci nárok na odměnu pouze v případě, že splní kritéria státní příslušnosti, pobytu nebo bydliště.
19. Kritéria způsobilosti pro výkonné umělce nezohledňují místo prvního zveřejnění zvukového záznamu. Právě toto opomenutí vedlo ke vzniku sporu v projednávané věci.
20. Ustanovení § 289 upravuje vyhlášky, jimiž jsou za způsobilé země označeny další země nad rámec Irska a zemí EHP.

„289. – (1) Vláda může vyhláškou označit za způsobilou zemi, která požívá ochrany podle této části a části IV, kteroukoli zemi, území, stát nebo oblast, u nichž je vláda přesvědčena o tom, že dle právních předpisů této země bylo nebo bude přijato opatření poskytující náležitou ochranu irským výkonným umělcům.

- (2) Pro účely tohoto ustanovení se ‚irským výkonem‘ rozumí výkon,
 - (a) který uskuteční irský občan nebo jednotlivce, jenž má bydliště nebo obvyklý pobyt ve Státě, nebo
 - (b) který se uskuteční ve Státě.
- (3) Pokud právo této země, území, státu nebo oblasti poskytuje náležitou ochranu pouze výkonům, které se vyznačují určitými vlastnostmi, může vyhláška dle odst. 1, kterou je uvedená země, území, stát nebo oblast označena, obsahovat ustanovení omezující v odpovídajícím rozsahu ochranu poskytovanou touto částí nebo částí IV ve vztahu k výkonům spojeným s touto zemí, územím, státem nebo oblastí.“

21. Podle ustanovení § 289 nebyla dosud vydána žádná vyhláška.

Právní předpisy Evropské unie

Směrnice 2006/115/ES

22. Článek 8 odst. 1 a 2 směrnice 2006/115/ES zní následovně.

„1. Členské státy stanoví výlučné právo výkonných umělců udělovat svolení nebo zakázat bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu.

2. Členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.“

Mezinárodní úmluvy a smlouvy

(i) Římská úmluva z roku 1961

23. Dlouhý název Římské úmluvy zní „Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových snímků [záznamů] a rozhlasových organizací“. Římská úmluva byla sjednána v Římě dne 26. října 1961. Evropská unie není smluvní stranou Římské úmluvy.

24. Relevantní skutečností je, že Římská úmluva zavádí pojem „národní režim“. Ten je definován v čl. 2 odst. 1 písm. a) jako práva přiznaná vnitřním zákonodárstvím smluvního státu, kde se žádá o ochranu, výkonným umělcům, kteří jsou jeho občany, k výkonům uskutečněným, vysílaným nebo poprvé zaznamenaným na jeho území. To ve svém důsledku vyžaduje, aby mohli výkonní umělci splňující stanovené podmínky plně využívat práva stanovená vnitrostátními právními předpisy.

25. Článek 4 zní následovně.

„Každý smluvní stát přizná práva podle národního režimu výkonným umělcům, je-li splněna některá z těchto podmínek:

- a) výkon se uskuteční v některém jiném smluvním státě;
- b) výkon je součástí zvukového snímku, který je chráněn podle článku 5 této Úmluvy;

- c) výkon, který není zaznamenán na zvukový snímek, je složkou vysílaného rozhlasového pořadu, který je chráněn podle článku 6 této Úmluvy.“
26. Zvláštní význam pro věc v původním řízení má čl. 4 písm. b), neboť vytváří vazbu mezi právy výkonných umělců a právy výrobců.
27. Článek 5 zní následovně.
- „1. Každý smluvní stát přizná práva podle národního režimu výrobcům zvukových snímků, je-li splněna některá z těchto podmínek:
- a) výrobce zvukového snímku je občanem jiného smluvního státu (hledisko státní příslušnosti);
 - b) první záznam zvuku byl uskutečněn v jiném smluvním státě (hledisko záznamu);
 - c) zvukový snímek byl poprvé vydán v jiném smluvním státě (hledisko vydání).
2. Byl-li zvukový snímek poprvé vydán v nesmluvním státě, avšak do třiceti dnů od prvního vydání také ve smluvním státě (současné vydání), považuje se za poprvé vydaný ve smluvním státě.
3. Písemným oznámením uloženým u generálního tajemníka Spojených národů může každý smluvní stát prohlásit, že nebude uplatňovat buď hledisko vydání, nebo hledisko záznamu. Takové písemné oznámení může být učiněno v době ratifikace, přijetí nebo přístupu, anebo kdykoli později; v tomto případě pak nabude účinnosti šest měsíců po jeho uložení.“
28. Pojem „vydání“ je definován v čl. 3 písm. d) jako uvedení rozmnoženin zvukového snímku na veřejnost v přiměřeném množství.
- (ii) Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech z roku 1996 (dále jen „Smlouva WPPT“)**
29. Smlouva WPPT byla přijata v Ženevě dne 20. prosince 1996. Evropská unie uložila svou ratifikační listinu dne 14. prosince 2009 a Smlouva WPPT vstoupila pro Evropskou unii v platnost dne 14. března 2010. (Irsko ratifikovalo Smlouvu WPPT téhož dne.) Viz předchozí rozhodnutí Rady ze dne 16. března 2000 o schválení Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském a Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech jménem Evropského společenství (2000/278/ES).

30. Vztah mezi Smlouvou WPPT a Římskou úmluvou je v čl. 1 odst. 1 Smlouvy WPPT vysvětlen následujícím způsobem.

„1. Žádné ustanovení této smlouvy neruší existující závazky, které mají smluvní strany navzájem podle Mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací, sjednané v Římě dne 26. října 1961 (dále jen ‚Římská úmluva‘).“

31. Požadavek národního zacházení je v článku 4 Smlouvy WPPT stanoven následovně.

„Národní zacházení

1. Každá smluvní strana přizná občanům jiných smluvních stran uvedeným v článku 3 odst. 2 zacházení, které přiznává vlastním občanům, pokud jde o výlučná práva zvláště poskytovaná v této smlouvě a práva na přiměřenou odměnu podle článku 15 této smlouvy.

2. Závazek stanovený v odstavci 1 se neuplatní v rozsahu, v němž jiná smluvní strana používá výhrad, které připouští článek 15 odst. 3 této smlouvy.“

32. Článek 15 odst. 1 v rozsahu relevantním pro projednávanou věc stanoví, že výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů mají právo na jednu přiměřenou odměnu za přímé nebo nepřímé užití zvukových záznamů.

33. Pojem „občané jiných smluvních stran“ je definován v čl. 3 odst. 2 následujícím způsobem.

„2. Občany jiných smluvních stran se rozumějí ti výkonní umělci nebo výrobci zvukových záznamů, kteří by splňovali kritéria způsobilosti pro ochranu stanovenou Římskou úmluvou, kdyby všechny smluvní strany této smlouvy byly smluvními státy uvedené úmluvy. Pokud jde o tato kritéria, smluvní strany použijí příslušné definice obsažené v článku 2 této smlouvy.“

5. DŮVODY PRO PŘEDLOŽENÍ ŽÁDOSTI O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

34. Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie je při výkladu směrnice z roku 2006 třeba zohlednit ustanovení Smlouvy WPPT. Viz zejména *Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)*, C-245/00, EU:C:2003:68; *Societa Consortile Fonografici (SCF)*, C-135/10, EU:C:2012:140; *Sociedad General de Autores y Editores de Espana (SGAE)*, C-306/05, EU:C:2006:764.

35. V každém z těchto případů však Soudní dvůr zvažoval situaci, kdy předmětné ustanovení směrnice z roku 2006 bylo odrazem ustanovení Smlouvy WPPT,

např. „sdělování veřejnosti“ nebo „spravedlivá odměna“ (resp. „přiměřená odměna“). Dosud neřešeným aspektem původního řízení je, že ustanovení Smlouvy WPPT, na něž se žalobkyně odvolává, nemají ve směrnici z roku 2006 žádný přímý protějšek. To vyvolává otázku, zda se výkladová povinnost vztahuje i na pojmy obsažené v mezinárodních dohodách, které nemají ve směrnici z roku 2006 žádnou výslovnou obdobu.

36. Zástupce žalobkyně klade důraz na požadavek zohlednit kontext, do něž jsou pojmy zasazeny, a účel mezinárodních dohod. Lze údajně vysledovat přímou návaznost nejen mezi ustanoveními čl. 8 odst. 2 směrnice z roku 2006 a článkem 15 Smlouvy WPPT (který je obdobou čl. 8 odst. 2), ale též článkem 4 Smlouvy WPPT (národní zacházení), který výslovně odkazuje na článek 15. Dle této argumentace je ekvivalentním pojmem společným jak směrnici z roku 2006, tak Smlouvě WPPT právo výkonných umělců podílet se na spravedlivé, resp. přiměřené odměně náležející v případě sdělování veřejnosti. Článek 4 Smlouvy WPPT uvádí, že osoby, jimž toto právo svědčí, jsou občané ostatních smluvních stran ve smyslu čl. 3 odst. 2 Smlouvy WPPT, vždy však s přihlédnutím k možnosti výhrady dle čl. 4 odst. 2. Článek 3 odst. 2 pak v podstatě stanoví, že osobami, jimž toto právo svědčí, jsou ti občané, kteří splní kritéria způsobilosti pro přiznání ochrany dle Římské úmluvy. Společný účinek článků 4 a 5 Římské úmluvy je ten, že jakmile je zvukový záznam chráněn, mají výrobci i výkonní umělci právo podílet se na spravedlivé odměně. Článek 5 Římské úmluvy pak v důsledku pravidla třiceti dnů rozšiřuje tuto výhodu na výrobce obecně. Výsledkem je, resp. údajně je, že kategorie osob požívajících práva podílet se na spravedlivé odměně zahrnuje širokou škálu výrobců a výkonných umělců, která značně přesahuje skupinu vymezenou jako osoby pocházející pouze z oněch konkrétních smluvních států.
37. Dále se poukazuje na čl. 23 odst. 1 Smlouvy WPPT, který stanoví, že smluvní strany se zavazují, že přijmou v souladu se svými právními systémy opatření potřebná k zajištění provádění této smlouvy. Právní zástupce podotýká, že Evropská unie je coby smluvní strana touto povinností vázána, a dále tvrdí, že jedním ze způsobů, jakým Evropská unie tuto povinnost plní, je prostřednictvím čl. 8 odst. 2 směrnice z roku 2006.
38. Proti tomu zástupce žalovaných uvádí, že neexistuje žádná právní zásada, která by umožňovala hromadné přejímání podrobných ustanovení Římské úmluvy a Smlouvy WPPT do textu směrnice z roku 2006. Právní zástupce popisuje čl. 8 odst. 2 jako přesné ustanovení, které nestanoví podrobnosti, jako například to, kdo má být způsobilými výkonnými umělci. Kdyby byl unijní normotvůrce chtěl normativně upravit, kteří výrobci a výkonní umělci mají být způsobilí k tomu, aby sdíleli právo na odměnu, a neponechávat tedy tuto otázku k určení jednotlivým členským státům, bylo by to bývalo ve směrnici z roku 2006 uvedeno. Místo toho je situace taková, že ve směrnici z roku 2006 žádný obdobný pojem neexistuje. Směrnice z roku 2006 ve svém odůvodnění pouze uvádí, že cílem není založit rozpor s mezinárodními smlouvami, které jsou v mnoha členských státech základem právní úpravy autorského práva a práv souvisejících.

39. Právní zástupce dále uvádí, že by extenzivní výklad směrnice z roku 2006, který před soudem prosazuje žalobkyně, vyloučil možnost výjimky, která je výslovně zakotvena v čl. 4 odst. 2 Smlouvy WPPT. I pokud by se proto směrnice z roku 2006 údajně zabývala otázkou, kteří výrobci a výkonní umělci splňují kritéria způsobilosti – což žalovaný popírá –, nic nenasvědčuje tomu, že by směrnice z roku 2006 měla mít přednost před Smlouvou WPPT, a proto se uplatní právo reagovat na výhradu učiněnou jinou smluvní stranou podle čl. 4 odst. 2. Odůvodnění směrnice z roku 2006 jasně deklaruje záměr směrnice zajistit, aby nebyla v rozporu s mezinárodní úmluvou.
40. Poukazuje se rovněž na přechodná ustanovení směrnice z roku 2006. Tato ustanovení údajně obsahují uznání vnitrostátních právních předpisů členských států a konstatování, že se tyto předpisy vztahují na práva chráněná ke dni 1. července 1994. To údajně popírá jakékoli případné tvrzení i), že jsou tato práva předmětem úpravy směrnice z roku 2006; ii) že jsou tato práva předmětem harmonizace; nebo iii) že vnitrostátní právní předpisy nejsou v souladu se směrnicí z roku 2006, resp. Smlouvou WPPT.
41. Stát ve svých ústních vyjádřeních upozornil na znění bodu 6 odůvodnění a užívání výrazu „harmonizovaná právní ochrana v rámci Společenství“. Tento výraz údajně naznačuje, že cílem směrnice z roku 2006 jsou hospodářské subjekty v rámci Společenství, nikoli úprava postavení hospodářských subjektů mimo Společenství.
42. Předkládající soud dospěl k závěru, že výklad článku 8 směrnice z roku 2006 není „acte clair“. Nejasným zůstává zvláště rozsah, v jakém je možné se při výkladu článku 8 oprávněně odvolávat na ustanovení Smlouvy WPPT a Římské úmluvy. Generální advokát A. Tizzano dospěl ve věci SENA k závěru, že pravidla upravující národní zacházení podle Římské úmluvy jsou nedílnou součástí evropského práva. Ačkoli závěr generálního advokáta nebyl Soudním dvorem v jeho rozsudku ve věci SENA formálně potvrzen, samotná skutečnost, že takto význačný generální advokát byl patrně připraven akceptovat, že požadavek na národní zacházení dle Římské úmluvy formuje výklad pojmu „spravedlivá odměna“, a to i v případě, že neexistuje žádné obdobné výslovné ustanovení v samotné směrnici z roku 1992, je – přinejmenším – relevantní ve vztahu k otázce, zda je výklad čl. 8 odst. 2 směrnice z roku 2006 „acte clair“.
43. Pokud by Soudní dvůr rozhodl, že pojem „národní zacházení“ se na směrnicí z roku 2006 skutečně vztahuje, bude následně nezbytné, aby se předkládající soud zabýval otázkou, zda ustanovení zákona o autorském právu a právech s ním souvisejících z roku 2000 představuje oprávněnou reakci na výhradu vznesenou některými smluvními stranami Smlouvy WPPT. Jak vyplývá ze shrnutí příslušných ustanovení Smlouvy WPPT uvedeného v bodu 29 a násl. výše, povinnost rozšířit právo na spravedlivou, resp. přiměřenou odměnu na občany jiných smluvních stran dle článku 4 podléhá možnosti vznesení výhrady dle čl. 15 odst. 3. Smluvní strany mají široký prostor pro volné uvážení, pokud jde o typ výhrady, kterou mohou vznést. Právo na jednu přiměřenou odměnu podle čl. 15

odst. 1: i) se může uplatnit pouze ve vztahu k určitým užitím; ii) může být omezeno nějakým jiným způsobem; nebo iii) se nemusí uplatnit vůbec.

44. Spojené státy americké jsou smluvní stranou Smlouvy WPPT, ale vznesly následující výhradu dle čl. 15 odst. 3.

„Podle čl. 15 odst. 3 Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech použijí Spojené státy americké ustanovení čl. 15 odst. 1 Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech pouze ve vztahu k určitým úkonům vysílání a sdělování veřejnosti pomocí digitálních prostředků, za které se účtuje přímý nebo nepřímý poplatek za příjem i za ostatní opakované přenosy a dodávky digitálních zvukových záznamů, jak je stanoveno v právních předpisech Spojených států.“

45. Kdyby nebylo této výhrady, irský stát *by byl býval nucen* dle Smlouvy WPPT poskytnout státním příslušníkům Spojených států národní zacházení. Výrobce ze Spojených států by měl nárok na autorskoprávní ochranu buď: i) na základě bydliště nebo pobytu ve Spojených státech [společný účinek ustanovení § 183 autorského zákona z roku 2000 a vyhlášky o autorském právu (cizích zemí) z roku 1996], nebo ii) na základě skutečnosti, že zvukový záznam byl poprvé uveřejněn ve Spojených státech amerických (ustanovení § 184 autorského zákona z roku 2000). Aby měl výkonný umělec ze Spojených států amerických nárok na autorskoprávní ochranu, *bylo by bývalo nezbytné*, aby ministr vydal v souladu s ustanovením § 289 určovací vyhlášku ve prospěch Spojených států amerických. (Výkonný umělec ze Spojených států amerických nespĺňuje stávající kritéria způsobilosti podle ustanovení § 287 a 288 ze zřejmého důvodu – Spojené státy americké nejsou zemí EHP.)
46. Skutečnost, že Spojené státy americké vznesly výhradu dle čl. 15 odst. 3, má samozřejmě za následek, že je irský stát zproštěn povinnosti rozšířit národní zacházení na občany Spojených států. Avšak skutečným účinkem autorského zákona z roku 2000 je to, že výrobcům ze Spojených států vznikne v mnoha případech nárok na autorskoprávní ochranu, zatímco výkonní umělci ze Spojených států stanovená kritéria způsobilosti obvykle nesplní. K tomuto rozdílnému zacházení dochází proto, že výrobce ze Spojených států může využít kritéria „prvního zveřejnění“ dle ustanovení § 184, aby mu vznikl nárok na autorskoprávní ochranu, zatímco výkonný umělec ze Spojených států tak učinit nemůže. V konečném důsledku vše shora uvedené vede k tomu, že celá licenční odměna náležející dle ustanovení § 38, tj. spravedlivá odměna, případně v případě některých zvukových záznamů týkajících se výrobců ze Spojených států a výkonných umělců ze Spojených států výlučně výrobcí.
47. Předkládající soud žádá Soudní dvůr o rozhodnutí, zda toto asymetrické zacházení s výrobcí a výkonnými umělci představuje oprávněnou reakci na výhradu dle čl. 15 odst. 3.

6. PŘEDBĚŽNÉ OTÁZKY

1. Je povinnost vnitrostátního soudu vykládat směrnici 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (dále jen „směrnice“) ve světle účelu a cíle Římské úmluvy nebo Smlouvy WPPT omezena na pojmy, které jsou ve směrnici výslovně uvedeny, nebo se tato povinnost vztahuje i na pojmy, které se vyskytují pouze ve dvou uvedených mezinárodních dohodách? Do jaké míry je konkrétně nutno vykládat článek 8 směrnice ve světle požadavku na „národní zacházení“ podle článku 4 Smlouvy WPPT?

2. Má členský stát právo na volné uvážení, pokud jde o stanovení kritérií pro určení, kteří výkonní umělci jsou způsobilí být „dotčenými výkonnými umělci“ podle článku 8 směrnice? Může konkrétně členský stát omezit právo podílet se na spravedlivé odměně na situace, kdy buď i) se výkon uskuteční v některé zemi Evropského hospodářského prostoru (EHP), nebo ii) výkonní umělci mají bydliště nebo pobyt v některé zemi EHP?

3. Jaký prostor pro volné uvážení má členský stát při reakci na výhradu vznesenou jinou smluvní stranou dle čl. 15 odst. 3 Smlouvy WPPT? Je konkrétně třeba, aby právo členského státu přesně odráželo podmínky výhrady vznesené druhou smluvní stranou? Je smluvní strana povinna neuplatňovat pravidlo 30 dnů uvedené v článku 5 Římské úmluvy, pokud by to mohlo mít za následek, že odměnu za záznam dle čl. 15 odst. 1 obdrží výrobce ze smluvní strany, která výhradu vznesla, ale nikoli výkonní umělci? Nebo je smluvní strana, která na výhradu reaguje, oprávněna poskytnout státním příslušníkům strany, která výhradu vznesla, rozsáhlejší práva, než poskytla strana, která výhradu vznesla, tj. může strana, která na výhradu reaguje, poskytnout práva, která nejsou stranou, která výhradu vznesla, opětována?

4. Je za určitých okolností přípustné omezit právo na spravedlivou odměnu na výrobce zvukového záznamu, tj. upřít toto právo výkonným umělcům, jejichž výkony byly na tomto zvukovém záznamu zachyceny?

Dne 20. března 2019.

[OMISSIS]